



Ministarstvo regionalnog razvoja,  
šumarstva i vodnoga gospodarstva

## Hrvatska strategija promicanja održivog korištenja voda

Ružica Drmić, dipl.ing.

Ravnateljica Uprave  
Uprava vodne politike i međunarodnih projekata



# POLAZIŠTA

- Upravljanje vodama polazi od postulata opstanka čovjeka i okoliša koji ga okružuje kao i od temeljnih načela Ustava, te zakona Republike Hrvatske. Zdravlje ljudi, očuvani okoliš i sigurnost života i imovine su temeljna ljudska prava, te je upravljanje vodama jedna od osnovnih sastavnica ukupnog razvoja Republike Hrvatske.
- Strategija razvitka Republike Hrvatske „Hrvatska u 21. stoljeću“ određuje načela dugoročnog održivog razvoja, temeljenog na poboljšanju tehnološke osnovice i strukturnih značajki gospodarstva. Načelo očuvanja okoliša (s bogatstvom čistoga tla i vode, položajem, ljepotom krajolika, autohtonom kulturnom baštinom) i ljudskih potencijala, polazišta su za:
  - održivo gospodarstvo,
  - razvoj turizma sa specifičnim hrvatskim obilježjima,
  - organiziranje proizvodnje i izvoza visokovrijedne prirodne i zdrave hrane;
  - uspostavu nove kvalitete tradicionalnih proizvoda.

# POLAZIŠTA

- Prostorno-planski dokumenti - stagnacija broja stanovnika Hrvatske, daljnja urbanizacija, s ciljem da se do godine 2015. dostigne 75 - 80%-tni udio gradskoga stanovništva u ukupnoj populaciji (razvoj manjih i srednjih gradova i smanjivanje doseljavanja u veće i velike gradove).  
Predviđena je sljedeća struktura naselja:
  - glavni grad Zagreb;
  - tri velika grada - makroregionalna središta (Split, Rijeka i Osijek);
  - veći gradovi - Pula, Zadar, Šibenik, Dubrovnik, Varaždin, Čakovec, Koprivnica, Karlovac, Velika Gorica, Sisak, Bjelovar, Slavonski Brod, Vukovar i Vinkovci;
  - 60-ak srednjih i manjih gradova (7.000 - 30.000 stanovnika) - regionalna i subregionalna središta;
  - 600-tinjak malih gradova - područna i lokalna središta, određena skupina malih naselja i sela, a dio malih seoskih naselja bit će prepušten daljnjem iseljavanju i s vremenom će potpuno izgubiti funkciju primarnoga stanovanja.
- U razdoblju 2-3 godine predviđa se uključivanje Hrvatske u europske zakonodavne, institucionalne okvire i standarde (niz promjena, vezanih uz prihvaćanje europskih standarda i tržišnoga gospodarstva).
- Vodno gospodarstvo ima izuzetno važnu ulogu kroz integralno upravljanje vodama (što podrazumijeva uređenje vodnog režima i stavljanje vodnih resursa u funkciju poboljšanja kvalitete života stanovništva i održivog razvoja).
- Upravljanje vodama sve se više globalizira i internacionalizira, što pred nacionalne institucije koje upravljaju vodama stavlja veće i složenije obveze i ograničenja. Budući da je veliki dio voda Hrvatske graničnog ili prekograničnog karaktera, znači da će u idućem razdoblju upravljanje vodama biti pod većim izravnim ili neizravnim utjecajem susjednih država i međunarodnih institucija.

# CILJEVI

**Temeljni je cilj upravljanja vodama** - postizanje cjelovitog i usklađenog vodnog režima na državnom teritoriju (brigu za prostorni raspored i izgrađenost vodnoga sustava, za stanje količina i kakvoće voda na način koji najbolje odgovara određenom području i određenom vremenu).

Integralnim upravljanjem vodama potrebno je:

- osigurati dovoljno kvalitetne pitke vode za javnu vodoopskrbu stanovništva;
- osigurati potrebnu količinu vode odgovarajuće kakvoće za različite gospodarske namjene;
- zaštititi ljude i materijalna dobra od štetnoga djelovanja voda;
- postići i očuvati dobro stanje voda zbog zaštite vodnih i o vodi ovisnih ekosustava,
- i to harmonizirajući mjere upravljanja vodama s ostalim sektorima korisnicima prostora, te osiguranjem dobrog stanja površinskih, podzemnih, prijelaznih voda i priobalnih voda (mora).

# STRATEŠKE ODREDNICE

- Vode su prirodno bogatstvo od interesa za Republiku Hrvatsku i ne mogu biti ni u čijem vlasništvu.
- Načelo integralnog upravljanja svim vodama RH – površinskim, podzemnim, prijelaznim i priobalnim, na razini vodnih područja i donošenje odluka uz uključivanje i konzultiranje zainteresiranih dionika (korisnika voda i vodnih usluga).

Državno područje se u svrhu upravljanja vodama dijeli na:

1. Sliv rijeke Dunav, kao dio međunarodnog sliva rijeke Dunav i
2. Slivove Jadranskog mora.

- Decentralizacija upravljanja vodama s jasnim nadležnostima u nacionalnom, regionalnom i lokalnom vodnom sektoru.
- Dodjela koncesija za javnu vodoopskrbu lokalnoj upravi (gradovima i općinama), a ne operaterima
- Jedinice lokalne/područne samouprave na uslužnim područjima daju na upravljanje sustave javne vodoopskrbe i sustave javne odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda licenciranim operaterima na ekonomski održivim principima.

# STRATEŠKE ODREDNICE

- djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje prelaze u nadležnost vodnog sektora
- objedinjavanje sustava javne vodoopskrbe i odvodnje na tehnički, tehnološki i ekonomski održivu razinu. Na svakom distribucijskom/uslužnom području uspostavlja se jedno poduzeće s istom cijenom vode za cijelo područje (regionalni sustavi), koje se za potrebe upravljanja sustavima odvodnje može podijeliti na više aglomeracija.
- Načelo “korisnik/potrošač/onečišćivač plaća” uz postepeno ustanovljavanje ekonomske cijene vode, ali uz osiguranje socijalne prihvatljivosti cijena usluga osobito u početnom razdoblju
- Naknada za korištenje voda na zahvaćene količine vode uz prijelazno razdoblje do 5 godina za sanaciju gubitaka na pojedinom uslužnom području
- uspostavljanje HRAVU - neovisnog regulatora vodnih usluga. Osnovna zadaća regulatora je osiguranje lokalne komponente cijene vode namijenjene upravljanju sustavom (cijene usluga) u smislu ostvarenja načela punoga povrata troškova održavanja na uslužnom području i socijalne prihvatljivosti cijene vode lokalnoj populaciji.
- djelatnost javne vodoopskrbe i odvodnje obavlja se temeljem licence ishodišne od tijela nadležnog za vodno gospodarstvo
- Razvoj informacijskog sustava o vodama kao dijela informacijskog sustava zaštite okoliša koji čini dio infrastrukture za prostorne podatke EU
- Institut za vode - obavlja znanstveno stručne poslove, poslove pripreme podloga i strateškoplanskih dokumenata, priprema planove upravljanja vodnim područjima, priprema podloge za donošenje zakonskih i podzakonskih akata i dr...

# GDJE SMO SADA?

- Donošenje novog ZOV-a i ZFVG-a i pripadajućih podzakonskih akata
- Izrada PUVP-a za definirana vodna područja

# Sadržaj PUVP

- raspored, zalihe i osobine voda,
- identifikaciju potreba za vodom u svim područjima života, rada i djelovanja, na-čin podmirjenja tih potreba, a osobito potreba u vodoopskrbi,
- analizu značajnijih onečišćenja i njihovih utjecaja na stanje voda,
- registar s prostornim određenjem zaštićenih područja – područja posebne zaštite voda,
- monitoring voda,
- popis ciljeva zaštite voda (ciljeva zaštite vodnoga okoliša) za površinske i podzemne vode,
- popis ciljeva upravljanja rizicima od štetnog djelovanja voda,
- popis ciljeva korištenja voda radi osiguravanja dovoljnih količina voda za različite namjene,
- kategorizaciju vodnih tijela,
- analizu značajki vodnoga područja,
- program mjera zaštite voda,
- proglašenje jako promijenjenih vodnih tijela, produljenje rokova i određivanje iznimki,
- popis programa razvoja,
- popis detaljnih planova,
- rokovi za postizanje dobrog stanja voda, dobrog ekološkoga potencijala i dobrog kemijskog stanja površinskih voda,
- rokovi za postizanje ciljeva zaštite vodnoga okoliša i standarda kakvoće voda,
- identifikaciju potreba u zaštiti od štetnog djelovanja voda, a osobito u izgradnji regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, identifikaciju najpovoljnijih tehničkih i drugih rješenja za uređenje vodotoka, zaštitu od poplava i drugih oblika štetnog djelovanja voda, rezervaciju prostora za građenje regulacijskih i zaštitnih građevina i
- druga pitanja.



# ZAKLJUČAK

- Načelo održivog razvoja podrazumijeva integralno upravljanje vodama, kojim će se osigurati ravnoteža između korištenja resursa za poboljšanje životnih uvjeta i poticanje razvoja, te zaštite resursa i očuvanja njihovih ekoloških funkcija, a sve uz uvažavanje međunarodnih obveza i normi na graničnim i prekograničnim vodotocima. U tome smislu poseban naglasak u planiranju i održivom korištenju daje se vlastitim vodnim resursima.
- Za ostvarenje cjelovitog, jedinstvenog i racionalnog upravljanja vodama treba, među ostalim, kontinuirano raditi i na razvoju procesa upravljanja kroz:
  - planiranje, provedbu i praćenje učinaka aktivnosti i mjera, na razini temeljnih djelatnosti i integralno (površinske/podzemne vode, sliv/resurs, korisnici/resursi),
  - zakonodavni, financijski i institucionalni okvir,
  - unaprjeđenje sustava uključivanja nadležnih tijela, svih korisnika i javnosti kod planiranja i provedbe planova.